Blogi

Talousosaamisen vahvistaminen vaatii poliittista sitoutumista

Talousosaaminen | 26.11.2026 | Anu Raijas

KIRJOITTAJA

Anu Raijas
Talousosaamisen
neuvonantaja

Euroopan vaikutusvaltaisimpien päättäjien näkyvä sitoutuminen on nostanut talousosaamisen yhteiskunnallisen päätöksenteon agendalle. Sitoutumisen arvo mitataan kuitenkin siinä, miten tavoitteet muuttuvat ihmisten taloudellista hyvinvointia vahvistaviksi teoiksi.

Lue tekoälyn avulla luotu tiivistelmä

- Poliittinen sitoutuminen tuo talousosaamiselle näkyvyyttä ja jatkuvuutta, mutta sen arvo ratkaistaan siinä, miten tavoitteet muuttuvat käytännön toimiksi.
- EU:n talousosaamisstrategia täydentää kansallista työtä muun muassa yhteisillä osaamisstandardeilla, mittaamisella ja hyvien käytäntöjen jakamisella.
- Talousosaamisen tavoitteena on ihmisten taloudellinen hyvinvointi, turvallisuus ja kyky selviytyä muutoksista, mikä edellyttää eri tarpeisiin sovitettua käytännön työtä.

Miten päättäjien sitoutuminen talousosaamiseen näkyy ihmisten arjessa? Tämä tuli mieleen marraskuussa 2026 Euroopan parlamentissa järjestetyssä konferenssissa ”Financial literacy: Beyond the numbers”. Talousosaamisesta puhuivat Alankomaiden kuningatar, Euroopan komission puheenjohtaja ja Euroopan keskuspankin pääjohtaja. Heidän näkyvä sitoutumisensa teki suuren vaikutuksen. On tervetullutta, ettei talousosaamista nähdä vain yksilön tai opetuksen vastuuna, vaan osana yhteiskunnallista päätöksentekoa.

Korkean tason sitoutuminen antaa talousosaamistyölle painoarvoa

Konferenssin puhujajoukko ja puheenvuorot osoittivat, että talousosaaminen kuuluu eurooppalaisen talouspolitiikan ytimeen. Talousosaaminen nähtiin puheenvuoroissa laajasti mahdollistajana.

Erityisen vaikutuksen teki rahoituspalveluista sekä säästämis- ja investointiunionista vastaavan komissaarin Maria Luís Albuquerquen sitoutuminen. Hän kuunteli keskittyneesti eturivissä koko konferenssin ajan. Viestin voi tulkita selväksi: talousosaaminen ansaitsee johdon ajan ja huomion, ei vain mainintaa juhlapuheissa. Myös Suomessa olemme onneksemme kokeneet korkean tason sitoutumista talousosaamiseen.

Euroopan komissio tavoittelee talousosaamisstrategiallaan kansalaisille parempaa tietämystä ja parempia taitoja oman talouden hoitamiseen sekä säästöjen suuntaamista sijoituksiin. Strategia on osa säästämis- ja investointiunionin kokonaisuutta, jossa sijoitusosaaminen ja kansalaisten osallistuminen pääomamarkkinoille ovat keskeisiä.

Strategian toteuttamisessa kannustetaan jäsenmaita oppimaan toisiltaan. Komission kesällä käynnistämässä hankkeessa nostetaan esiin kansallisia hyviä käytäntöjä muiden hyödynnettäväksi. Toinen hanke koskee talousopetusta tarjoavien yksityisten ja voittoa tavoittelemattomien toimijoiden toimintaperiaatteita. Niissä korostetaan opetuksen laatua, puolueettomuutta ja kaupallisten intressien läpinäkyvyyttä.

EU:n strategia täydentää kansallisia strategioita, ei korvaa niitä. Komissio koordinoi ja tukee, ei rakenna EU:n yhteistä talousopetusjärjestelmää. Keinoina ovat yhteiset osaamisstandardit, osaamisen kehityksen mittaaminen, hyvien käytäntöjen kokoaminen ja kansallisten toimijoiden aktivointi.

Suomessa on kansallinen talousosaamisen strategia, laaja toimijaverkosto ja koordinoiva rakenne. Komission strategiasta saamme lisäarvoa jäsenmaiden välisestä vertailusta, hyvien käytäntöjen vaihdosta ja näkyvyyden lisääntymisestä.

Konferenssissa Euroopan keskuspankin pääjohtaja Christine Lagarde keskusteli European University Instituten professori Maria Demertzisin kanssa taloudellisesta selviytymiskyvystä Euroopassa ja kotitalouksien rahankäyttöpäätöksistä. Keskustelu toi esiin, että talousosaamista tulee edistää osana ihmisten elämäntilanteita. Naisten talousosaamista heikentävät luottamus omaan osaamiseen, aikapaineet ja sosiaaliset normit.

On hyvä, että talousosaaminen saa huomiota sekä talouden että sosiaalisten oikeuksien parissa

toimivilta päättäjiltä. Näin sitä tarkastellaan usean hallinnonalan näkökulmasta.

Korkean tason sitoutumisen arvo on näkyvyyden ohella työn jatkuvuuden tukemisessa. Päättäjät näyttävät suuntaa, kirkastavat tavoitetta ja antavat painoarvoa käytännön työlle. Ratkaisevaa on, että sitoutuminen muuttuu jatkuvaksi toiminnaksi.

Eurooppa-tason tavoitteet on vietävä ihmisten arkeen

Komission perustama Financial Literacy Ambassadors -verkosto yhdistää talousosaamisen EU-tason ja kansallisen työn. Suomen lähettiläänä kanssani toimii Pörssisäätiön toimitusjohtaja Sari Lounasmeri. Me lähettiläät tuomme verkoston käyttöön kansallista asiantuntemusta, verkostoja ja tietolähteitä. Lisäksi autamme sovittamaan EU-sisältöjä paikallisiin oloihin ja osallistumme julkiseen keskusteluun ja tapahtumiin. Verkoston lähettiläät edustavat muun muassa keskuspankkeja, finanssivalvontaa, tutkimusta ja sosiaalista mediaa.

EU:n viestin vieminen arkeen vaatii kansallista valmistelua ja sisältöjen muokkaamista. Tätä tarvitaan myös komission ensi vuodeksi suunnittelemassa viestintäkampanjassa. Tavoitteena on vahvistaa arjen talousosaamista ja luottamusta omaan osaamiseen sekä auttaa löytämään luotettavaa tietoa.

Taloudellinen hyvinvointi yhteisenä päämääränä

Talousosaamisen päämääränä tulee olla kansalaisten taloudellinen hyvinvointi, turvallisuus ja kyky selviytyä muutoksista – ei pelkkä tietämyksen lisääminen. Päättäjien sitoutuminen pitää tavoitetta näkyvillä. Rinnalle tarvitaan ihmisten erilaisiin tarpeisiin ja kohderyhmiin sovitettua käytännön työtä. Parhaimmillaan yhteinen, eurooppalainen suunta ja kansallinen osaaminen vahvistavat toisiaan, ja tulokset näkyvät arjessa.

Asiasanat

EU, poliittinen sitoutuminen, talousopetus, talousosaaminen